

Tillæg nr. 1 til §16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Højbyvej 3, 68900 Skjern
30. oktober 2023

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Højbyvej 3
6900 Skjern

Sagsbehandler
Poul Bennetzen
Direkte telefon
9974 1560
E-post
Poul.Bennetzen@rksk.dk
Dato
30. oktober 2023
Sagsnummer
23-014223

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse fra
19. juli 2021

gældende for husdyrbruget på adressen Højbyvej 3, 6900 Skjern

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:
Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Svinebrug, IE-Brug
14r m.fl. Borris Nørreland, Sdr. Borris
Husdyrbrug omfattet af §16 a, stk. 4 i husdyrbrugsloven
Ringkøbing-Skjern Kommune
Anne Marie Susgaard, Ringkøbing-Skjern kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	4
Oplysninger om husdyrbruget:	4
Ændringer til den eksisterende miljøgodkendelse fra 19. juli 2021	5
Meddelelse af tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Vurdering af status som IE-husdyrbrug.....	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen.....	6
Vilkår for tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen	8
Generelt.....	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	9
Formalia	12
Lovgrundlag	12
Høring og offentliggørelse	12
Klagevejledning	13
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	14
Miljøkonsekvensrapport.....	16
Krav til miljøkonsekvensrapport.....	16
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	16
Miljøvurderingen	17
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	17
Beskrivelse af husdyrbruget.....	17
Lokalisering.....	27
Forbudszoner	27
Afstandskrav	27
Beskyttelseslinjer	28
Samlet vurdering af lokalisering.....	28
Påvirkning af landskab	29
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	29
Påvirkning af vilde planter og dyr.....	30
Ammoniak påvirkning af natur	30
Påvirkning af bilag IV-arter.....	33
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	36

Påvirkning af jord grundvand og overfladevand.....	36
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand.....	37
Påvirkning af naboer	38
Lugt	38
Støj og rystelser, lys, fluer og skadedyr og støv.....	43
Transport.....	43
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener.....	43
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik).....	43
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen.....	44
Alternative løsninger.....	49
0-alternativ.....	49
Egenkontrol.....	49
Konklusion	49
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	51
Bilag 2: Afløbsplan	53
Bilag 3: Anlægs-mæssige ændringer.....	54
Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius.....	55
Bilag 5: Natur	57
Bilag 6: Beregning vedr. gyllekøling og ammoniakreduktion	59

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Højbyvej 3 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Højbyvej 3 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Vestjysk / Helle Borum Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing Telefon: 29679435 E-mail: hbo@vestjysk.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600026447
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a, stk. 4 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	240494, indsendt d. 12/9-23, ver. 2 & fiktiv ansøgningsskema 240505 ver. 1 d. 29/6-23.

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
25. Klimastald 2011	1591	1105	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	
26. Hestestald	21	20	Flexgruppe: Alle kvæg, heste får og geder	Dybstrøelse	
24. Drægtighedsstald fra 2011	1876	95	Søer, golde og drægtige	Løsgående dybstrøelse	
		1412	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling
23. Farestald fra 2011	2122	1413	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	Gyllekøling
16. Smågrisestald	1518	1020	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	
13. Slagtesvinestald	341	249	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	
9. Farestald	563	373	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv	
10. løbe-/drægtighedsstald	213	174	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
12. Babystald	335	274	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50%/50%)	
14. Slagtesvinestald	330	282	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	
11. Drægtighedsstald	333	277	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	
8. Sygestier (aflastning)	48	27	Søer, golde og drægtige	Løsgående dybstrøelse	

4. Løbestald	571	439	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
7. Løbestald	139	100	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
5. Løbestald	326	209	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
6. Poltestald	330	130	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	
3. Gl. Drægtighedsstald	702	633	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	
Tilbygning til eksisterende stald 11					
31. Nye farestier (løsgående)	605	439	Søer, diegivende.	Kassestier, fuldspaltegulv	Gyllekøling

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
25. Gylletank 4300 m ³	Flydende	4300	807	Teltoverdækning
20. Gylletank 2553 m ³	Flydende	2553	609	Teltoverdækning
19. Gylletank 2385 m ³	Flydende	2385	535	-

Ændringer til den eksisterende miljøgodkendelse fra 19. juli 2021

Der ansøges om en tilbygning til den eksisterende farestald fra 2011. Den nye farestald er på i alt 439 m² produktionsarealer til løsgående søer. I stalden skal anvendes gyllekøling som virkemiddel til reduktion af ammoniak.

Derudover ændres reduktionen af ammoniak ved at anvende gyllekøling som virkemiddel i følgende stalde:

- I drægtighedsstalden fra 2011 ændres reduktionen fra 12% til 21,5%.
- I farestalden fra 2011 ændres reduktionen fra 12% til 12,6%.

Meddelelse af tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 30. juni 2023 en ansøgning om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Højbyvej 3, 6900 Skjern.

Tidligere godkendelser

Der er den 19. juli 2021 meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Højbyvej 3, 6900 Skjern i henhold til husdyrbrugsloven §16a, stk. 1.

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse omfatter en tilbygning til den eksisterende stald. Den nye stad har et produktionsareal på 439 m² og skal anvendes til diegivende løsgående søer. I stalden anvendes staldsystemet kassestier, fuldspaltegulv.

Husdyrbruget anvender følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak:

- Gyllekøling i drægtighedsstalden fra 2011, farestalden fra 2011 samt den nye stald til løsgående søer.
- Teltoverdækning af gyllebeholderne på henholdsvis 4.300 m³ og 2.553 m³

Vurdering af status som IE-husdyrbrug

Husdyrbruget på Højbyvej 3, 6950 Ringkøbing er et IE-husdyrbrug, idet husdyrbruget har over 750 stipladser til søer,

Biaktiviteter

Der er halmfyr på ejendommen.

Samdrift

Udover Højbyvej 3 driver og ejer husdyrbruget Langvang A/S der også har en produktion på adressen Fasterlundvej 2 med slagtesvineproduktion og en produktion på Videbækvej 23 med smågriseproduktion. Afstanden mellem Højbyvej 3 og de 2 øvrige ejendomme er ca. 4 km. Afstanden mellem Fasterlundvej 2 og Videbækvej 23 er ca. 1 km.

Det vurderes på baggrund af afstanden, samt at ejendommene hver især kan drives som selvstændige enheder, at der ikke er tale om samdrift dvs. en teknisk og forureningsmæssig forbindelse mellem de 3 ejendomme.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse på husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 14r Boris Nørland, Sdr. Borris beliggende på adressen Højbyvej 3, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen omfatter en ny tilbygning til den eksisterende stald i forhold til miljøgodkendelsen dateret 19. juni 2021 jf. nedenstående tabel:

Dyretype og staldsystem	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	605	439

Afgørelse om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen sker på baggrund af ansøgning skema nr. 240494, indsendt den 12. september 2023, version 2.

Afgørelsen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget Højbyvej 3, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at dette tillæg til miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen. Tillægget meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af tillægget til miljøgodkendelsen.
- 2) Tillægsgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Ved manglende overholdelse af tillægsgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 6) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne tillægsmiljøgodkendelse.

Nye og renoverede stalde

- 7) Der må opføres en tilbygning til den eksisterende farestald fra 2011. Tilbygningen må i alt være på 605 m², hvoraf produktionsarealet udgør 439 m². Stalden skal anvendes til diegivende løsgående søer og skal etableres med staldsystemet kassestier, fuldspaltegulv.
- 8) Det nye byggeri skal opføres således, at valg af byggemateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 9) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 10) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
25. Klimastald fra 2011	1.591	1.105	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv
26. Hestestald	21	20	Flexgruppe: Alle kvæg, heste får og geder	Dybstrøelse
24. Drægtighedsstald fra 2011	1.876	95	Søer, golde og drægtige	Løsgående dybstrøelse
		1.412	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv

23. Farestald fra 2011	2.122	1.413	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv
16. Smågrisestald	1.518	1.020	Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv
13. Slagtesvinestald	341	249	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)
9. Farestald	563	373	Søer, diegivende	Kassestier, delvis spaltegulv
10. løbe-/drægtighedsstald	213	174	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv
12. Babystald	335	274	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50%/50%)
14. Slagtesvinestald	330	282	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)
11. Drægtighedsstald	333	277	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv
8. Sygestier (aflastning)	48	27	Søer, golde og drægtige	Løsgående dybstrøelse
4. løbestald	571	439	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
7. Løbestald	139	100	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
5. Løbestald	326	209	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
6. Poltestald	330	130	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)
3. Gl. Drægtighedsstald	702	633	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
Tilbygning til eksisterende farestald nr. 11.				
31. Nye farestier (løsgående)	605	439	Søer, diegivende.	Kassestier, fuldspaltegulv

11) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Drægtighedsstald 2011	Gyllekøling	6.119 (Ændret fra 2.000 timer i MG fra 2021)	21,5 (Ændret fra 12% i MG fra 2021)
Farestald 2011	Gyllekøling	6.119 (Ændret fra 2.000 timer i MG fra 2021)	12,6 (Ændret fra 12% i MG fra 2021)
Nye farestier (løsgående)	Gyllekøling	6.119	12,6
Gylletank 4.300 m ³	Teltoverdækning	-	50

Gylletank 2.553 m ³	Teltoverdækning	-	50
--------------------------------	-----------------	---	----

12) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår gyllekøling
Eksisterende drægtighedsstald og farestald fra 2011	<p>Der er i disse stalde etableret gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde".</p> <p>I dette tillæg skal effekten af ammoniakfordampningen ved gyllekølingen ændres i drægtighedsstalden og farestalden fra 2011 jf. vilkår 10 i dette tillæg.</p> <p>-----</p>
Ny stald til løsgående søer	<p>Der skal i den nye stald etableres gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde".</p> <p>-----</p>
Generelt	<p>Gyllekølingsanlægget skal dimensioneres således, at der opnås en ammoniakreduktion på 21,5 % i drægtighedsstal. Desuden en ammoniakreduktions procent på 12,6% i farestald fra 2011 + i den nye stald til løsgående søer jf. vilkår 10 i dette tillæg.</p> <p>Der skal være gyllekøling på 808 m² i farestald fra 2011 og på 956 m² i drægtighedsstald 2011, samt på 380 m² den nye stald til løsgående søer i traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler.</p> <p>-----</p>
Varmepumpe	<p>Der skal køles med mindst 16,1 W/m².</p> <p>Den eksisterende varmepumpe på 34,5 kW skal køre i mindst 6.119 timer pr. år for at opfylde kravet til køling.</p> <p>Der skal føres en logbog over varmepumpens årlige driftstid.</p> <p>Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.</p> <p>Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.</p>
Vilkår 9 i MG udgår	<p><u>Bemærkning</u></p> <p>På baggrund af ovenstående beregning udgår vilkår 9 i miljøgodkendelsen dateret 19. juli 2021.</p>

Formalia

Lovgrundlag

Tillægsgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Tillægsgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for tillægsgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 443 af 26. april 2023
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om jordbrugsvirksomheders anvendelse af gødning nr. 1142 af 10. juli 2022 (gødningsanvendelsesbekendtgørelse).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 1392 af 4. oktober 2022 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1611 af 10. december 2015 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Udkastet til tillægsgodkendelsen har været i 2 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer + matrikulære naboer fra den 9. oktober 2023 til den 23. oktober 2023.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 1.291 meter

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at udvidelser på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i den matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der ikke er nogen, som skal inddrages i høringen.

I forbindelse med høringen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 30. oktober 2023 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tillægget til miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af tillægget til miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 27. november 2023.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet godkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Poul Bennetzen
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til tillæg til nr. 1 til miljøgodkendelsen er sendt til:

Ansøger:

- Ejer af husdyrbruget på adressen Højbyvej 3, 6900 Skjern

Konsulent:

- Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing v. Helle Borum e-mail: hbo@vestjysk.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 1.291 meter + matrikulære naboer til matrikel nr.14r Borris Nørreland, Sdr. Borris

- Se bilag 4.

Kopi af tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Vestjysk, Herningvej 3, 6950 Ringkøbing v. Helle Borum e-mail: hbo@vestjysk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, 1208 København K, e-mail: husdyr@rgo.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk
- Foreningen Greenpeace Danmark: info.dk@greenpeace.org

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugsloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået,

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Det oplyses, at der er ikke alternative placeringsmuligheder for den nye stald til løsgående søer med farestier, idet den nye stald ligger i forbindelse med den eksisterende farestald fra 2011. Det giver derfor det logistikmæssigt bedst mening, at bygge som ansøgt. Ringkøbing-Skjern Kommune er enig i denne vurdering.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ansøgningen omfatter opførelse af en tilbygning til den eksisterende staldbygning 11 på 605 m² hvoraf 439 m² er produktionsarealer. Husdyrbrugets produktion øges med opførelse af den nye tilbygning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at den nye tilbygning er en naturlig udvidelse af husdyrbruget, som er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

25. Klimastald 2011	1591	Mekanisk ventilation	6 m	(#617186) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1105
26. Hestestald	21	Naturlig ventilation	3 m	(#617189) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	20
24. Drægtighedsstald 2011	1876	Mekanisk ventilation	6 m	(#617195) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	95
				(#617192) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1412
23. Farestald 2011	2028	Mekanisk ventilation	6 m	(#617198) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1413
16. Smågrisestald	1518	Mekanisk ventilation	6 m	(#617201) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1020
13. Slagtesvinestald	341	Mekanisk ventilation	6 m	(#617204) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	249
9. Farestald	563	Mekanisk ventilation	6 m	(#617207) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	373
10. Løbe-/drægtighedsstald	213	Mekanisk ventilation	6 m	(#617210) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	174
12. Babystald	335	Mekanisk ventilation	6 m	(#617215) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	274
14. Slagtesvinestald	330	Blandet ventilation	3 m	(#617216) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	282
11. Drægtighedsstald	333	Mekanisk ventilation	6 m	(#617219) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	277
8. Sygestier (aflasting)	48	Mekanisk ventilation	6 m	(#617222) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	27
4. Løbestald	571	Mekanisk ventilation	6 m	(#617225) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	439
7. Løbestald	139	Mekanisk ventilation	6 m	(#617228) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	100
5. Løbestald	326	Mekanisk ventilation	6 m	(#617230) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	209
6. Poltestald	330	Mekanisk ventilation	6 m	(#617233) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	130

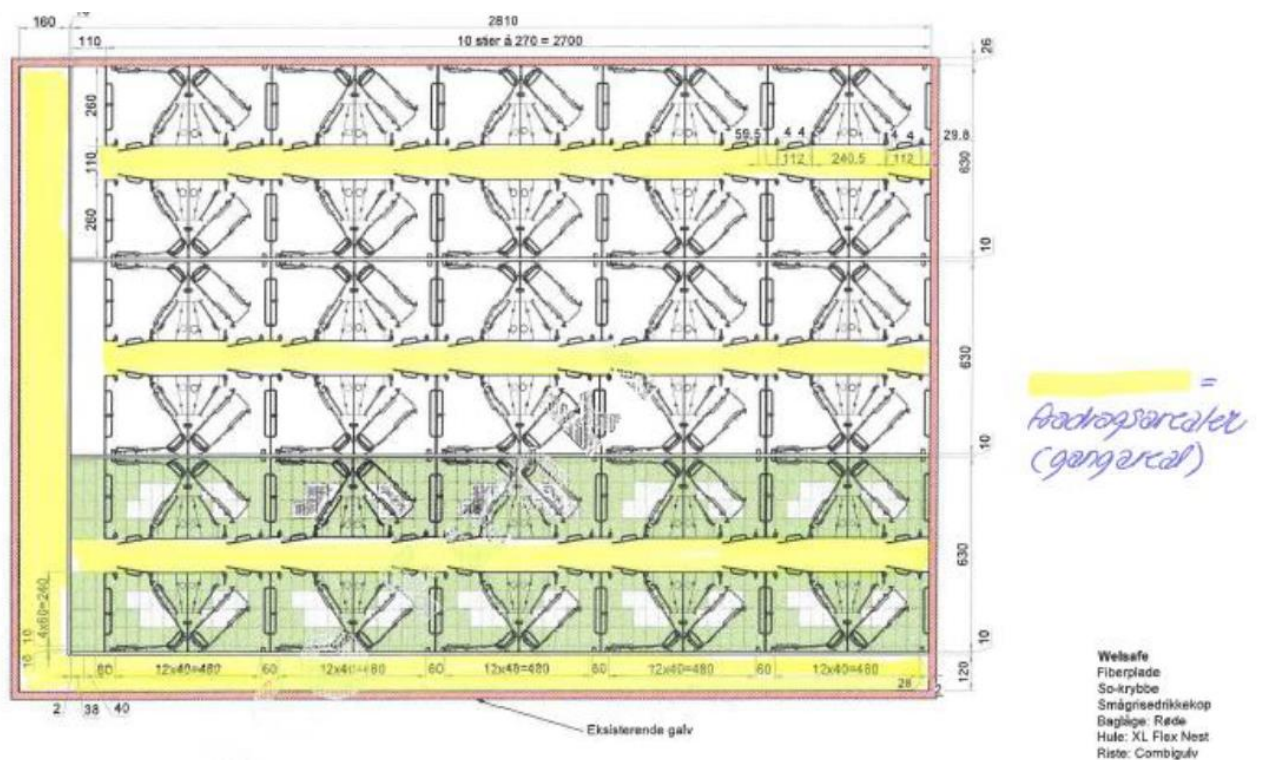
3. Gl. Drægtighedsstald	702	Mekanisk ventilation	6 m	(#617235) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	633
31. Nye farestier (løsgående)	605	Mekanisk ventilation	6 m	(#617325) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	439
Sum						8671

I den ansøgte drift etableres en ny stald farestald med 439 m² produktionsarealer.

Produktionsarealerne er opgjort ved en detaljeret opmåling af stierne dvs. at der er fratrukket gangarealer. Inventar og foderkrybber er ikke fratrukket. Områder, hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for at gødningsafsætte, medregnes ikke som produktionsareal.

Ansøger har forestået opmålingen.

Gangarealet er nedenfor indtegnet i de nye farestier:

Gangareal indtegnet i eksisterende stalde:

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

25. Klimastald 2011	1591	Mekanisk ventilation	6 m	(#617187) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1105
26. Hestestald	21	Naturlig ventilation	3 m	(#617190) Heste. Dybstrøelse	0	20
24. Drægtighedsstald 2011	1876	Mekanisk ventilation	6 m	(#617196) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	95
				(#617193) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1412
23. Farestald 2011	2028	Mekanisk ventilation	6 m	(#617199) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1413
16. Smågrisestald	1518	Mekanisk ventilation	6 m	(#617202) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1020
13. Slagtesvinestald	341	Mekanisk ventilation	6 m	(#617205) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	249
9. Farestald	563	Mekanisk ventilation	6 m	(#617208) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	373
10. Løbe-/drægtighedsstald	213	Mekanisk ventilation	6 m	(#617211) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	174
12. Babystald	335	Mekanisk ventilation	6 m	(#617213) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	274
14. Slagtesvinestald	330	Blandet ventilation	3 m	(#617217) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	282
11. Drægtighedsstald	333	Mekanisk ventilation	6 m	(#617220) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	277
8. Sygestier (affastning)	48	Mekanisk ventilation	6 m	(#617223) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	27
4. Løbestald	571	Mekanisk ventilation	6 m	(#617226) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	439
7. Løbestald	139	Mekanisk ventilation	6 m	(#617229) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	100
5. Løbestald	326	Mekanisk ventilation	6 m	(#617231) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	209
6. Poltestald	330	Mekanisk ventilation	6 m	(#617234) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	130
3. Gl. Drægtighedsstald	702	Mekanisk ventilation	6 m	(#617236) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	633
Sum						8232

Der er udarbejdet følgende miljøgodkendelser:

- 19-07-2021 §16a miljøgodkendelse
- 19-12-2014 Tillæg til miljøgodkendelse (dyreholdet ændres i eksisterende stalde)
- 01-06-2010 §12 miljøgodkendelse

Kommunens bemærkninger

§16a miljøgodkendelsen fra 2021 er udnyttet fuldt ud, idet produktionsarealerne angivet i denne godkendelse er i drift.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)

25. Klimastald 2011	1591	Mekanisk ventilation	6 m	(#617188) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1105
26. Hestestald	21	Naturlig ventilation	3 m	(#617191) Heste. Dybstrøelse	0	20
24. Drægtighedsstald 2011	1876	Mekanisk ventilation	6 m	(#617197) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	95
				(#617194) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1412
23. Farestald 2011	2028	Mekanisk ventilation	6 m	(#617200) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1413
16. Smågrisestald	1518	Mekanisk ventilation	6 m	(#617203) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1020
13. Slagtesvinestald	341	Mekanisk ventilation	6 m	(#617206) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	249
9. Farestald	563	Mekanisk ventilation	6 m	(#617209) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	373
10. Løbe-/drægtighedsstald	213	Mekanisk ventilation	6 m	(#617212) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	174
12. Babystald	335	Mekanisk ventilation	6 m	(#617214) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	274
14. Slagtesvinestald	330	Blandet ventilation	3 m	(#617218) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	282
11. Drægtighedsstald	333	Mekanisk ventilation	6 m	(#617221) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	277
8. Sygestier (aflastning)	48	Mekanisk ventilation	6 m	(#617224) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	27
4. Løbestald	571	Mekanisk ventilation	6 m	(#617227) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	439
7. Løbestald	139	Mekanisk ventilation	6 m	(#617519) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	100
5. Løbestald	326	Mekanisk ventilation	6 m	(#617232) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	209
6. Poltestald	330	Mekanisk ventilation	6 m	(#617518) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	130
3. Gl. Drægtighedsstald	702	Mekanisk ventilation	6 m	(#617517) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	633
Sum						8232

Husdyrbrugets 8-årsdrift er identisk med nudriften.

Produktioner med miljøteknologi

Staldnavn	Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)
Ansøgt drift					
24. Drægtighedsstald 2011	(#617192) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling	6119	21,5	
23. Farestald 2011	(#617198) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gyllekøling	6119	12,6	
31. Nye farestier (løsgående)	(#617325) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	Gyllekøling	6119	12,6	
Nudrift					
24. Drægtighedsstald 2011	(#617193) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling	2000	12	
23. Farestald 2011	(#617199) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gyllekøling	2000	12	
8 års drift					
24. Drægtighedsstald 2011	(#617194) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Gyllekøling	2000	12	
23. Farestald 2011	(#617200) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Gyllekøling	2000	9,9	

Drægtighedsstalden fra 2011 er i §12 miljøgodkendelsen dateret den 1. juni 2010 godkendt med gyllekøling. Derudover er der etableret gyllekøling i farestalden fra 2011, hvilket var et frivilligt tiltag, som er taget i brug i forbindelse med tillægsgodkendelsen i 2014. Der er etableret linespil (skraber) i bunden af gyllekanalerne i drægtighedsstalden og nedlagt slanger til køling af gyllen. Varmen anvendes til opvarmning og udtørring af staldene.

I §16a miljøgodkendelsen fra 19. juli 2021 fremgår, at der køles på 808 m² i farestalden og der regnes med 9,9% ammoniakreduktion i farestalden. I drægtighedsstalden køles der på 956 m² og regnes med en ammoniakreduktion på 12%. Anlægget kører minimum 2.000 timer årligt, hvilket der er stillet vilkår til i §16a miljøgodkendelse fra 2021.

I dette tillæg nr. 1 til (§16a) miljøgodkendelsen ændres ammoniakreduktionseffekten fra gyllekølingen i henholdsvis drægtighedsstald fra 12% til 21,5% og i farestald fra 12% til 12,6%. Derudover køles der på 439 m² i den nye farestald også med en ammoniakreduktionseffekt på 12,6%. Der er etableret en varmepumpen der kører i de 3 stalde dvs. farestalden og drægtighedsstalden fra 2011, samt tilbygningen til stald 11 (nye farestier). Varmepumpen skal fremover køre mindst 6.119 timer pr. år.

Da den installerede varmepumpe er en start-stop varmepumpe, arbejder den med den angivne køleffekt (34,5 KW), når den kører. Det betyder, at varmepumpens miljøeffekt kan kontrolleres ved hjælp af dens timetæller, som løbende registrerer antallet af faktiske driftstimer.

Gødningsopbevaringsanlæg

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
25. Gylletank 4.300 m ³	Flydende			5m x 31,5 m	807
20. Gylletank (2553 m ³)	Flydende			4m x 28,21 m	609
19. Gylletank (2385 m ³)	Flydende			4m x 27,64 m	535
Nudrift					
25. Gylletank 4.300 m ³	Flydende			5m x 31,5 m	807
20. Gylletank (2553 m ³)	Flydende			4m x 28,21 m	609
19. Gylletank (2385 m ³)	Flydende			4m x 27,64 m	535
8 års drift					
25. Gylletank 4.300 m ³	Flydende			5m x 31,5 m	807
20. Gylletank (2553 m ³)	Flydende			4m x 28,21 m	609
19. Gylletank (2385 m ³)	Flydende			4m x 27,64 m	535

Bemærkning

De 3 gyllebeholder i ansøgt drift er uændret i forhold til nudrift og 8-års drift.

Opbevaringsanlæg med miljøteknologi

Lager navn	Beskrivelse af miljøteknologi	NH ₃ -N effekt (%)
Ansøgt drift		
25. Gylletank 4.300 m ³	Teltoverdækning	50,0
20. Gylletank (2553 m ³)	Teltoverdækning	50,0
Nudrift		
25. Gylletank 4.300 m ³	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
20. Gylletank (2553 m ³)	Navn: OverdækningFast EffektNh3 = [50]	50,0
8 års drift		
25. Gylletank 4.300 m ³	Teltoverdækning	50,0
20. Gylletank (2553 m ³)	Teltoverdækning	50,0

Bemærkning

Der anvendes teltoverdækning på 2 stk. gyllebeholder på hhv. 4.300 m³ og 2.553 m³ både i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Ansøger oplyser:

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank (31)	1987	2.385	535	Flydelag
Gylletank (32)	1992	2.553	609	Overdækning
Gylletank (33)	2012	4.305	807	Overdækning
Borrisvej 21		1.800		
I alt		11.043		

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortanken til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Højbyvej 3, Borris, 6900 Skjern

Beregning af gylleopbevaringskapacitet Højbyvej 3, Borris, 6900 Skjern

Gylle produceret på ejendommen	14297 m ³
Vand tilledt fra befæstede arealer	0 m ³
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m ³
Vand tilledt fra andet	0 m ³
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	14297 m³

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	8139,9167 m ³
9 mdr opbevaringskapacitet	10722,8 m ³

Produktionen af gylle er således 14.297 tons. På ejendommen er der således ca. 9 mdr. kapacitet.

Loven kræver minimum 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket er overholdt.

Dybstrøelse fra hestene opbevares i gyllebeholderne.

Med denne godkendelse følger der en fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet på dybstrøelse.

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Kommunens vurdering;

Det vurderes, at den lovpligtige opbevaringskap. på 9 måneder er overholdt.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nye farestald
By - og sommerhuszoner	50 meter	Mere end 50 meter
Lokalplanområder	50 meter	Mere end 50 meter
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Mere end 50 meter
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Mere end 10 meter

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til den nye farestald (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	46
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	>50
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	>15
Offentlig vej, privat fællesvej	15	>15
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom * ²	15	70
Naboskel	30	>30

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

De lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes den nye farestald derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeriet af den nye farestald på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		x	Skove		X
Strand		X	Fortidsminder		x
Søer		X	Kirker		x
Vandløb		x			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Klima

Ansøger oplyser:

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med b.la. følgende tiltag:

- Der er etableret gyllekøling i de nyeste stalde (drægtigheds- og farestald fra 2011 samt den nye farestald), en sænkning af gyllens temperatur som reducerer CO₂-udledningen. Desuden produceres der varme, som kan erstatte brugen af fyringsolie.
- Der anvendes hyppig udslusning en gang ugentligt i stalde med rørdslusning. Metanproducerende bakterier er mindre aktive ved lave temperaturer (under 15°C). Derfor kan man mindske udledningen af metan ved at pumpe gylle hyppigere fra stalden til gylletanken og skylle gyllekanalerne.
- Overdækning af gyllebeholder, reducerer metanudledningen, pga. at der skabes et bedre miljø for visse mikroorganismer, som er drivhusgasreducerende.
- Der er god opbevaringskapacitet. Derved kan gyllen gemmes og udbringes på det mest optimale tidspunkt i forhold til afgrødens mulighed for kvælstofoptag, hvilket vil begrænse omdannelsen af kvælstof til lattergas.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen Skovbjerg Bakkeø Landbrugslandskab.

Landskabet har kapacitet til indpasning af landbrugsbyggeri i alle skala.

Det er væsentligt, at nyt byggeri tilpasses det eksisterende byggeri, så den samlede bygningsmasse fremstår ensartet og harmonisk i landskabsbilledet.

Landbrugsbyggeri og stort markant byggeri ligger generelt med en åben afgrænsning og uden grøn beplantning.

Landbrugsbyggeri indgår derved i udsigterne i både dette landskabsområde og udsigterne i de omgivende landskabsområder.

Nyt byggeri bør efterligne karaktertrækket ved ikke være omkranset af bevoksning, men kan afskærmes af fragmenteret beplantning, som er karakteristisk for landskabsområdet.

I terrænlavningerne bør der kun etableres byggeri i lille skala

Bygningsbeskrivelse

Den nye farestald opføres i tilknytning til den eksisterende farestald. Ejendommen vil derfor fremstå som en samlet enhed efter udvidelsen.

Beplantning:

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor spredte læhegn adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning (som øer på en flade).

Det betyder, at der er udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Ejendommen er delvis skjult mod syd og øst af læhegn eller lignende, men byggeriet ligger med åben afgrænsning uden grøn beplantning mod vest og nord, hvilket er i overensstemmelse med landskabstypen Skovbjerg Bakkeø Landbrugslandskab.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.

2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

1. Surt overdrev - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	25. Klimastald 2011	3034
Gødningslager	19. Gylletank (2385 m ³)	3108
2. Hængesæk - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	16. Smågristald	3495
Gødningslager	19. Gylletank (2385 m ³)	3580
3. Surt overdrev - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	25. Klimastald 2011	2766
Gødningslager	19. Gylletank (2385 m ³)	2840
4. Surt overdrev - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	25. Klimastald 2011	2848
Gødningslager	19. Gylletank (2385 m ³)	2922

I kraft af den store afstand til kategori 1 naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

9. Hede - Naturområde (kategori 2)							
Type	Navn		Afstand [m]				
Staldbygning	16. Smågristald		4768				
Gødningsslager	19. Gylletank (2385 m ³)		4853				

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år): 8-års drift	Nudrift:	Totaldeposition (kg N/ha/år):
9. Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0

I kraft af den store afstand til området (mere end 3 km), er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,0 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder, enge, overdrev og potentielt ammoniak følsomme skove. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg (meter)	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)	
			Nudrift	8-årsdrift
Hede/skov	447	Nord	0,0	0,0
Overdrev	1.020	Syd	0,0	0,0
Eng	1.232	Sydøst	0,0	0,0
Mose	490	Nord	0,0	0,0

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registreret potentielt ammoniakfølsom skov – naturlig lysåben tilgroet areal ca. 530 meter nord fra husdyrbruget. Ammoniakfølsomme naturligt tilgroet lysåbne skove, er skove, der er vokset op af sig selv på et naturareal fx tidligere hede, mose eller overdrev. Dette bygger på en analyse af § 3 beskyttede arealer, med et trækronedække på ned til 10-20 %.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven på 0,0 kg N /ha/år.

Øvrig natur omkring anlægget:

Ferske enge er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Ferske enge omfatter naturenge og kulturenge. Det betyder, at en aktivitet, som vil medføre en tilstandsændring af en §3-beskyttet eng, som udgangspunkt ikke kan tillades uden dispensation. Enge kan være mere eller mindre påvirket af gødning fra græssende dyr og eventuelt tilførsel af gødningsprodukter, samt påvirkning fra nærliggende marker i omdrift.

Det medfører, at mange enge er næringsberigede og kun få enge er moderat næringsfattige. Tålegrænsen for enge varierer på baggrund af disse forhold, men generelt kan der anvendes en vejledende tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på 0,0 kg N/ha/år til engen. Idet merbelastningen ligger under 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at merbelastningen er så minimal, at den ikke vil medføre biologiske ændringer af naturtypens tilstand.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at udvidelsen med den nye farestald ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arterne lever ofte i områder, som i forvejen er beskyttet - f.eks. områder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Men i mange tilfælde kan arternes levesteder dog også ligge i eller umiddelbart op til dyrkede marker.

På arealer, der er yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, er det lodsejerens eller brugerens ansvar at disse ikke beskadiges eller ødelægges. Det gælder også for aktiviteter, der normalt ikke kræver tilladelse, f.eks. almindelig landbrugsdrift.

Yngleområder indeholder områder, som er nødvendige for:

- Parring og kurtisering
- Redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning
- Opvækst af unger

Eksempler på yngleområder er padders ynglevandhuller og odderens hule.

Yngleområder dækker også nærliggende arealer, som afkommet er afhængigt af.

Rasteområder er områder, hvor dyrene hviler og som er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, hvor dyrene:

- Opholder sig for at hvile, sove eller overvintre (dvale)
- Opholder sig i skjul i større flokke
- Opholder sig for at opfylde vigtige livsfunktioner, som for eksempel solbadning

(for vekselvarmende dyr).

Rasteområder kan være træer, som flagermus benytter til vinterhi eller de solvendte skrænter og diger, som markfirbenet bruger til solbadning.

Følgende arter er registreret i Ringkøbing-Skjern Kommune og de kan derfor forekomme på egnede lokaliteter:

Markfirben – Lever ofte i beskyttede sten- eller jorddiger og holder til på solrige skrånninger. Ofte på steder med bar, løs og sandet jord, eksempelvis heder, klitter, overdrev og råstofgrave. Markfirbenet benytter linjeformede terrænelementer som vejrabatter, skovbryn, levende hegn og stengærder som spredningskorridor.

Spidssnudet frø – Yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Arten er afhængig af, at der nær yngleområdet findes gode levesteder på land, eksempelvis enge og moser. Et yngle- eller rasteområde for padder skal betragtes som et netværk af vandhuller med tilknyttede arealer. Arternes overlevelse og udbredelse sikres ved, at der kan vandles fra et vandhul til et andet.

Grøn kølleguldsmed – Forekommer udelukkende i et mindre antal jyske vandløbssystemer, herunder Skjern Å. Den holder til på solåbne strækninger med hurtigstrømmende, rent og iltrigt vand.

Grøn mosaikguldsmed – Yngler kun i søer, damme og kanaler med forekomst af krebseklo. Yngleområderne ligger ofte i skov og er solbeskinnede. Arten benytter også småsøer i det åbne land. Ynglevandene må hverken være for næringsfattige eller for næringsrige. Rasteområderne er skovlysninger og skovbryn.

Stor kærguldsmed – Arten yngler i mindre, næringsfattige, brunvandede søer ofte omgivet af hængesæk / højmoser. Den foretrækker beskyttet beliggende lokaliteter med både sol og læ. Dog ses den også i fritliggende vandhuller, men ikke hvor der er skygge. Rasteområderne er steder med både sol og læ, som oftest skovbryn eller lysåbne skovveje.

Flagermus, herunder oftest sydflagermus og vandflagermus, men det kan også være andre arter – Yngle- og rasteområder for flagermus er gamle hule træer, bygninger med hulrum og god tilflyvningsadgang udefra. Når arterne spreder sig eller søger føde benytter de ledelinjer i landskabet. Det kan være levende hegn, skovbryn eller vandløb.

Odder – Foretrækker at leve i beskyttede og uforstyrrede vandløb, men kan findes i alle større vandløbssystemer i Jylland. Den forekommer dog også tæt på menneskelig bebyggelse, hvor den er nataktiv. Det der er karakteristisk for yngle- og rasteområdet er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet.

Ulv - Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af kron dyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

Bæver – Er et nataktivt dyr, som altid lever i tilknytning til ferskvand. Bæverens bo er som regel en hytte på vandløbsbredden, men kan også være gravet ind i bredden. Arten blev genindført i Danmark i 1999 og er under udbredelse. Formålet er at skabe natur, der giver bedre levevilkår for mange truede plante- og dyrearter.

Aktuelle observationer og registreringer:

På godkendelsestidspunktet for dette tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse foreligger ingen aktuelle registreringer af bilag IV-arter for den pågældende lokalitet.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen og tillægget til miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter [§§ 16 a](#) og [16 b](#) i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., være indrettet således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 2.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at den er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken. Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank, for om der er vand der lugter eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren

Dybstrøelse fra hestestalden udbringes direkte ud fra stald til udbringning på mark eller alternativt lægges det i gyllebeholder.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg, fra opbevaring af bekæmpelsesmidler fra olie og brændstof og af grundvand

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen dateret fra 19. juli 2021.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb, unormale driftssituationer og uheld, samt håndtering og opbevaring af affald

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen dateret fra 19. juli 2021.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
 - Boligformål
 - Blandet bolig og erhvervsformål
 - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Beregninger

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Borrisvej 16 	0	NY	458,4	366,7	371,5	Ja
Højbyvej 1 	0	NY	459	367,2	381,7	Ja
Højbyvej 5 	0	NY	459	459	587,4	Ja
Storegade 47 	0	NY	901,3	811,1	1922	Ja
Viumkrog, Nr. Vium 	0	NY	1182,5	1182,5	5471,5	Ja

Konsekvenszone: 1291 m

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for alle områder.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Beregninger af lugtemissioner fra produktioner

Ansøgt drift:

Staldafsnit									
25. Klimastald 2011	Produktionsid	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	617186	0		13260,0	23205,0	0	13260,0	23205,0	1105
26. Hestestald	Produktionsid	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	617189	0		62,0	260,0*	0	62,0	260,0*	20
24. Drægtighedsstald 2011	Produktionsid	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
			617195						
	617192	0		8330,8	10025,2	0	8330,8	10025,2	1412
23. Farestald 2011	Produktionsid	Antal måneder		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
		udegående							
	617198	0		4097,7	22608,0	0	4097,7	22608,0	1413

	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
16. Smågrisestald								
617201		0	12240,0	21420,0	0	12240,0	21420,0	1020
13. Slagtesvinestald								
617204		0	3486,0	10707,0	0	3486,0	10707,0	249
9. Farestald								
617207		0	1081,7	5968,0	0	1081,7	5968,0	373
10. Løbe-/drægtighedsstald								
617210		0	1026,6	1235,4	0	1026,6	1235,4	174
12. Babystald								
617215		0	3288,0	5754,0	0	3288,0	5754,0	274
14. Slagtesvinestald								
617216		0	3948,0	12126,0	0	3948,0	12126,0	282
11. Drægtighedsstald								
617219		0	1634,3	1966,7	0	1634,3	1966,7	277
8. Sygestier (afkastning)								
617222		0	159,3	191,7	0	159,3	191,7	27
4. Løbestald								
617225		0	4346,1	5268,0	0	4346,1	5268,0	439
7. Løbestald								
617228		0	990,0	1200,0	0	990,0	1200,0	100
5. Løbestald								
617230		0	2069,1	2508,0	0	2069,1	2508,0	209
		Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
Sum			69939,9	147961,5*		69939,9	147961,5*	

6. Poltestald	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617233	0	1820,0	5590,0	0	1820,0	5590,0	130
3. Gl. Drægtighedsstald	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617235	0	6266,7	7596,0	0	6266,7	7596,0	633
31. Nye farestier (løsgående)	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617325	0	1273,1	9658,0	0	1273,1	9658,0	439
Sum		69939,9	147961,5*		69939,9	147961,5*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Nudrift

Staldafsnit							
25. Klimastald 2011	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617187	0	13260,0	23205,0	0	13260,0	23205,0	1105
26. Hestestald	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617190	0	0,0	138,0	0	0,0	138,0	20
24. Drægtighedsstald 2011	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617196	0	560,5	674,5	0	560,5	674,5	95
617193	0	8330,8	10025,2	0	8330,8	10025,2	1412
23. Farestald 2011	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617199	0	4097,7	22608,0	0	4097,7	22608,0	1413
16. Smågrisestald	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617202	0	12240,0	21420,0	0	12240,0	21420,0	1020
13. Slagtesvinestald	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617205	0	3486,0	10707,0	0	3486,0	10707,0	249
9. Farestald	Antal måneder	Lugt	Lugt	Effekt af	Faktisk lugt	Faktisk lugt	Produktionsareal
	Produktionsld udegående	(LE/s)	(OU/s)	teknologi (%)	(LE/s)	(OU/s)	(m ²)
617208	0	1081,7	5968,0	0	1081,7	5968,0	373

10. Løbe-/drægtighedsstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617211	0	1026,6	1235,4	0	1026,6	1235,4	174
12. Babystald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617213	0	3288,0	5754,0	0	3288,0	5754,0	274
14. Slagtesvinestald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617217	0	3948,0	12126,0	0	3948,0	12126,0	282
11. Drægtighedsstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617220	0	1634,3	1966,7	0	1634,3	1966,7	277
8. Sygestier (aflastning)	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617223	0	159,3	191,7	0	159,3	191,7	27
4. Løbestald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617226	0	4346,1	5268,0	0	4346,1	5268,0	439
7. Løbestald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617229	0	990,0	1200,0	0	990,0	1200,0	100
5. Løbestald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617231	0	2069,1	2508,0	0	2069,1	2508,0	209
6. Poltestald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617234	0	1820,0	5590,0	0	1820,0	5590,0	130
3. Gl. Drægtighedsstald	Produktionsld	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	617236	0	6266,7	7596,0	0	6266,7	7596,0	633
Sum			68604,8	138181,5		68604,8	138181,5	

Støj og rystelser, lys, fluer og skadedyr og støv

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen dateret fra 19. juli 2021.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en godkendelse efter husdyrloven vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en godkendelse efter husdyrloven stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil betyde en uændret transport til og fra husdyrbruget i forhold til miljøgodkendelsen dateret 19. juli 2021, idet der er tale om, en mindre tilbygning til det eksisterende staldanlæg.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
25. Klimastald 2011	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	0,56
26. Hestestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
24. Drægtighedsstald 2011	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
24. Drægtighedsstald 2011	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	1,40	1,40
23. Farestald 2011	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	0,66
16. Smågrisestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	0,56
13. Slagtesvinestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
9. Farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,47 - 0,59 ^b	0,66
10. Løbe-/drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
12. Babystald	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Eksisterende staldafsnit	0,50 - 0,58 ^b	1,20

14. Slagtesvinestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
11. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,20
8. Sygestier (afkastning)	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	1,40	1,40
4. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
7. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
5. Løbestald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
6. Poltestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit	1,06 - 1,62 ^b	2,30
3. Gl. Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit	0,70 - 0,87 ^b	1,30
31. Nye farestier (løsgående)	Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,59	1,30

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Produktion	BAT krav Areal (m ²)	(kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#617186) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1105	0,56	1	619		
(#617189) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	20	0,84	1	17		
(#617192) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1412	1,02	1	1440	1648	
(#617195) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	95	1,40	1	133		
(#617198) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1413	0,60	1	851	907	
(#617201) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1020	0,56	1	571		
(#617204) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	249	2,30	1	573		
(#617207) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	373	0,66	1	246		
(#617210) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	174	1,20	1	209		
(#617215) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	274	1,20	1	329		
(#617216) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	282	2,30	1	649		
(#617219) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	277	1,20	1	332		
(#617222) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	27	1,40	1	38		
(#617225) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	439	1,30	1	571		
(#617228) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	100	1,30	1	130		
(#617230) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	209	1,30	1	272		
(#617233) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	130	2,30	1	299		
(#617235) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	633	1,30	1	823		
(#617325) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	439	0,59	1	259		

Begrundelse for ansøgers forslag og kommunens krav		
Produktion	Ansøgers begrundelse	Kommunens begrundelse
(#617192) Søger, gøde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	BAT-krav fra tidligere miljøgodkendelse (gyllekøling 2000 timer 12% ammoniakreduktion). Se scenarieberegning skema 240505.	
(#617198) Søger, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	BAT-krav fra tidligere miljøgodkendelse (gyllekøling 2000 timer 12% ammoniakreduktion). Se scenarieberegning skema 240505.	

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 8.623 kg NH₃-N/år for staldene. Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 497 kg NH₃-N/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 9.121 kg NH₃-N/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 9.118 kg NH₃-N/år. Der anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag:

- Gyllekøling der reducerer ammoniakfordampningen med 12,6% i følgende stalde:
 - Farestald fra 2011.
 - Nye farestier (tilbygning til bygning 11).
- Gyllekøling der reducerer ammoniakfordampningen med 21,5%
 - Drægtighedsstald fra 2011.
- Teltoverdækningen der reducerer ammoniakfordampningen med 50%:
 - Gyllebeholder på 4.300 m³
 - Gyllebeholder på 2.553 m³

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt med 3 kg NH₃-N/år.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8623	497	9121
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	8620	497	9118
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	3
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Udover beregningen af den samlede ammoniakemission har ansøger beskrevet husdyrbrugets valg af den bedst tilgængelige teknik, herunder forhold til råvarer energi, management m.v.

Der er beskrevet følgende vigtigste anvendte virkemidler:

- Staldsystemer
- Opbevaring af husdyrgødning
- Vand og energiforbrug
- Fodring
- Management

Staldindretning

I forhold til §16a miljøgodkendelsen fra 2021 er følgende ændret:

Der opføres en ny farestald som tilbygning til den eksisterende bygning 11. Den nye farestald er på i alt 605 m² med 439 m² produktionsarealer. Stalden indrettes med løsgående søer med staldsystemet kassestier på fuldspaltegulv.

- Der etableres gyllekøling i den nye farestald med en ammoniakreduktionsprocent på 12,6%.
- I den eksisterende drægtighedsstald fra 2011 ændres ammoniakreduktionsprocenten ved gyllekølingen fra 12% til 21,5%.
- I den eksisterende farestald fra 2011 ændres ammoniakreduktionsprocenten ved gyllekølingen fra 12% til 12,6%.

I ansøgningen fremgår:

Gyllen fra produktionen udsluses jf. §34 og §35 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunens vurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Management, foder, forbrug af energi og vand og opbevaring og behandling af husdyrgødning

Uændret forhold i forhold til §16a miljøgodkendelsen fra 19. juli 2021

Alternativer og fravalg BAT

I følge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

Gylleforsuring

Der er linespil i drægtighedsstalden og den nye farestald hvilket medfører, at forsuring ikke kan etableres. Gylleforsuring er fravalgt, da de årlige omkostninger til gylleforsuring overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologibladet "Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde".

Punktudsugning

Punktudsugning er fravalgt, idet teknologien kun er godkendt til slagtesvinestalde.

Kemisk og biologisk luftrensning

Kemisk og biologisk luftrensning er fravalgt, da de årlige omkostninger til kemisk- og biologisk luftrensning overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ved en mindre udvidelse på under 75 DE, jf. Teknologibladene "Kemisk luftrensning med syre og biologisk luftrensning".

Kommunens vurdering

Fravalget af gylleforsuring, punktudsugning og kemisk og biologisk luftrensning er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak. Teknikkerne vurderes derfor ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Alternative løsninger

Ansøger oplyser:

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed. En mindre udbygning af anlægget til diegivende søer, giver en optimal udnyttelse af det resterende anlæg. Det er en måde at få taget hul på æraen med løsgående søer i farestaldene – at få det prøvet af før en total omlægning.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet. Der har ikke været vurderet på andre placeringer af stierne, da de skal ligge sammen med de øvrige farestier. Der kan ikke bygges til i den anden ende af stalden.

Kommunens vurdering

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen dateret fra 19. juli 2021.

Egenkontrol

Der er ingen ændringer i forhold til miljøgodkendelsen dateret fra 19. juli 2021.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Udvidelsen af husdyrbruget, samt opførelse af farestald på i alt 605 m² med et produktionsareal på 439 m² kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Placering af den nye farestald (31)

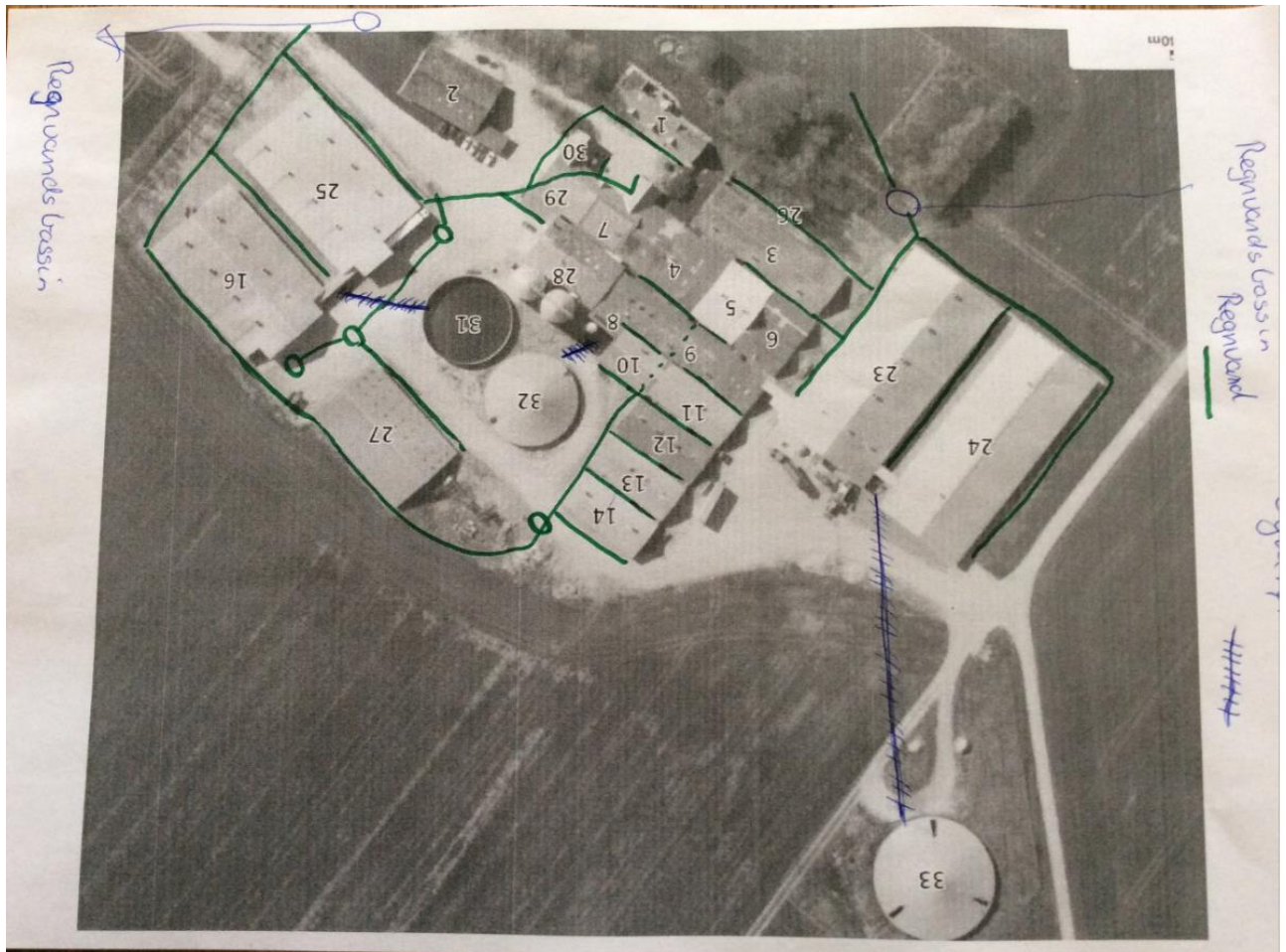
Bygning	Anvendelse	Opførelsesår / senest renoveret
1	Stuehus	
2	Maskinhus	
3	Gl. drægtighedsstald	2014
4	Løbestald	
5	Løbestald	
6	Poltestald	2014
7	Løbestald	2014
8	Sygestier	
9	Farestald	
10	Drægtighedsstald	
11	Drægtighedsstald	
12	Babystald	
13	Poltestald	
14	Poltestald	
16	Klimastald	
23	Farestald	2011
24	Drægtighedsstald	2011
25	Klimastald	2011
26	Hestestald	
27	Halmlade	
28	Foderlade	
29	Værksted	
30	Bilgarage	
31	Nye farestier	2023

Bemærkning

31. Nye farstier bygges i forlængelse af bygning 23. farestald fra 2011.

Bilag 2: Afløbsplan

Den største del af regnvandet løber til forsinkelsesbassin, hvorfra det ledes videre gennem dræn til grøft/vandløb. Den nye stald kobles på det eksisterende.

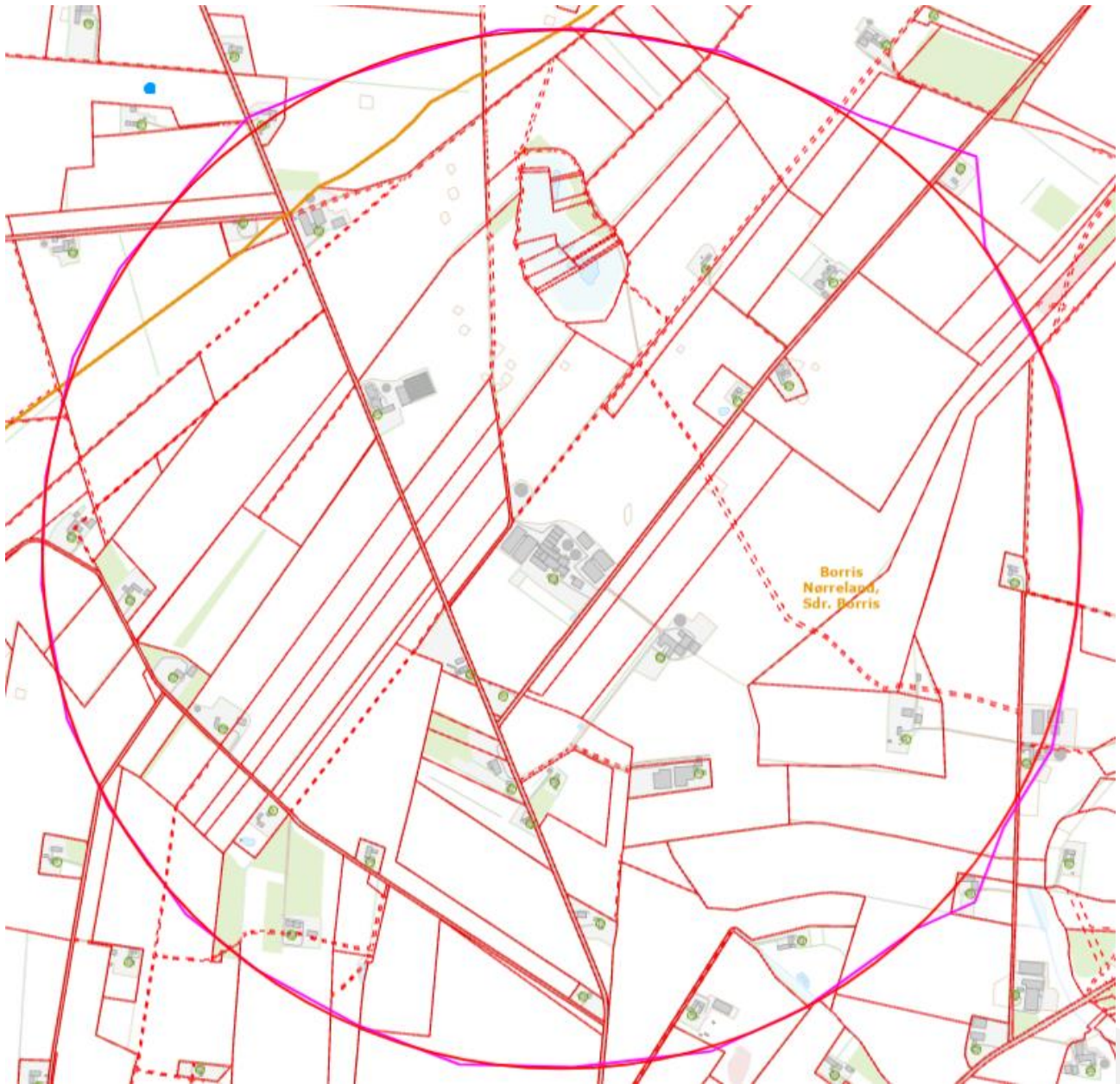

Bilag 3: Anlægsmæssige ændringer

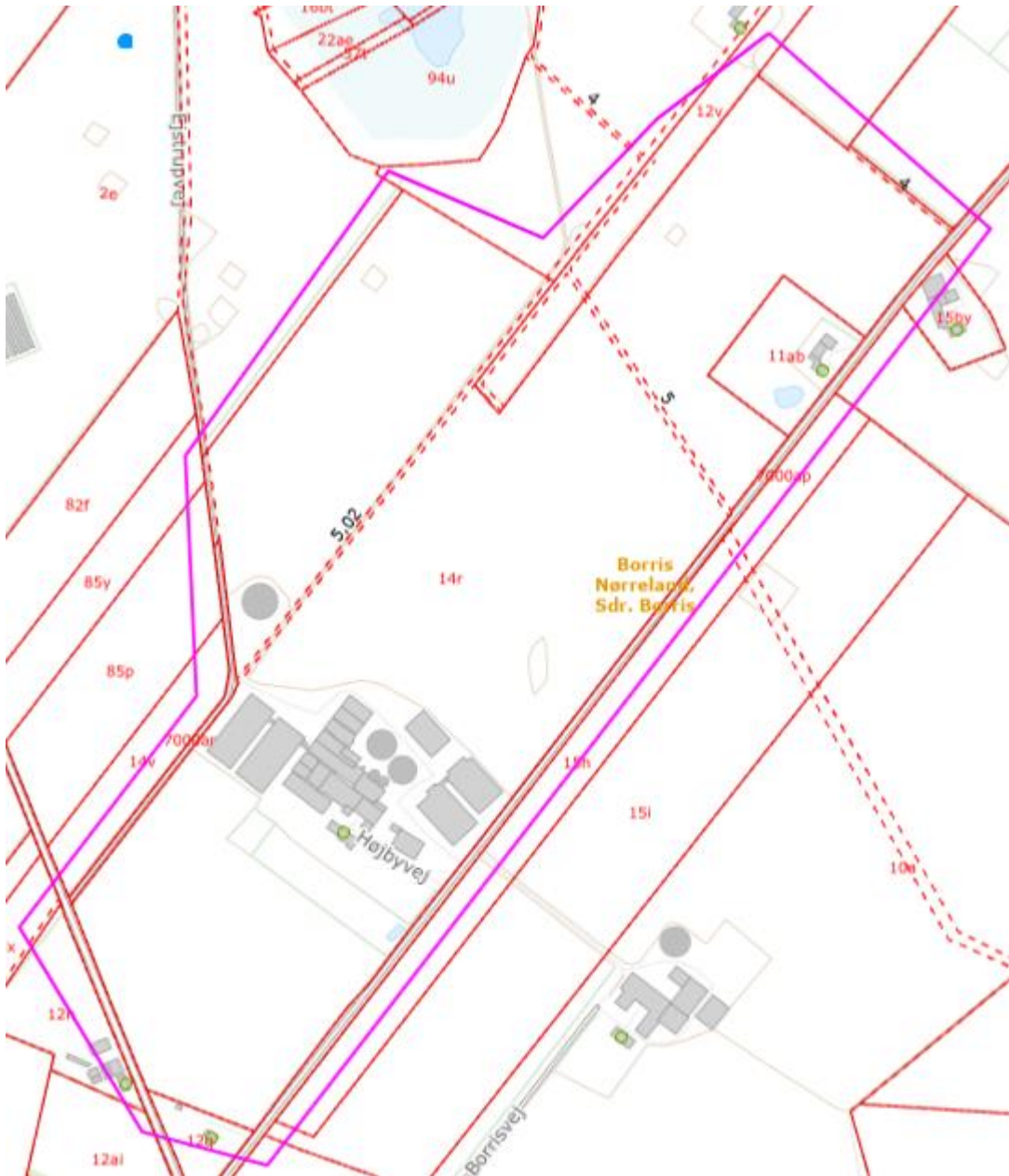
Godkendelser/tillæg	Anlægsmæssige ændringer	Opført/udnyttet Frist
Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse	Ny farestald på 605 m ² med 439 m ² produktionsarealer til løsgående søer med gyllekøling + ammoniakreduktionsprocenten ændres vha. gyllekøling i farestald og drægtighedsstald fra 2011.	2029

Bilag 4: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 1.291 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

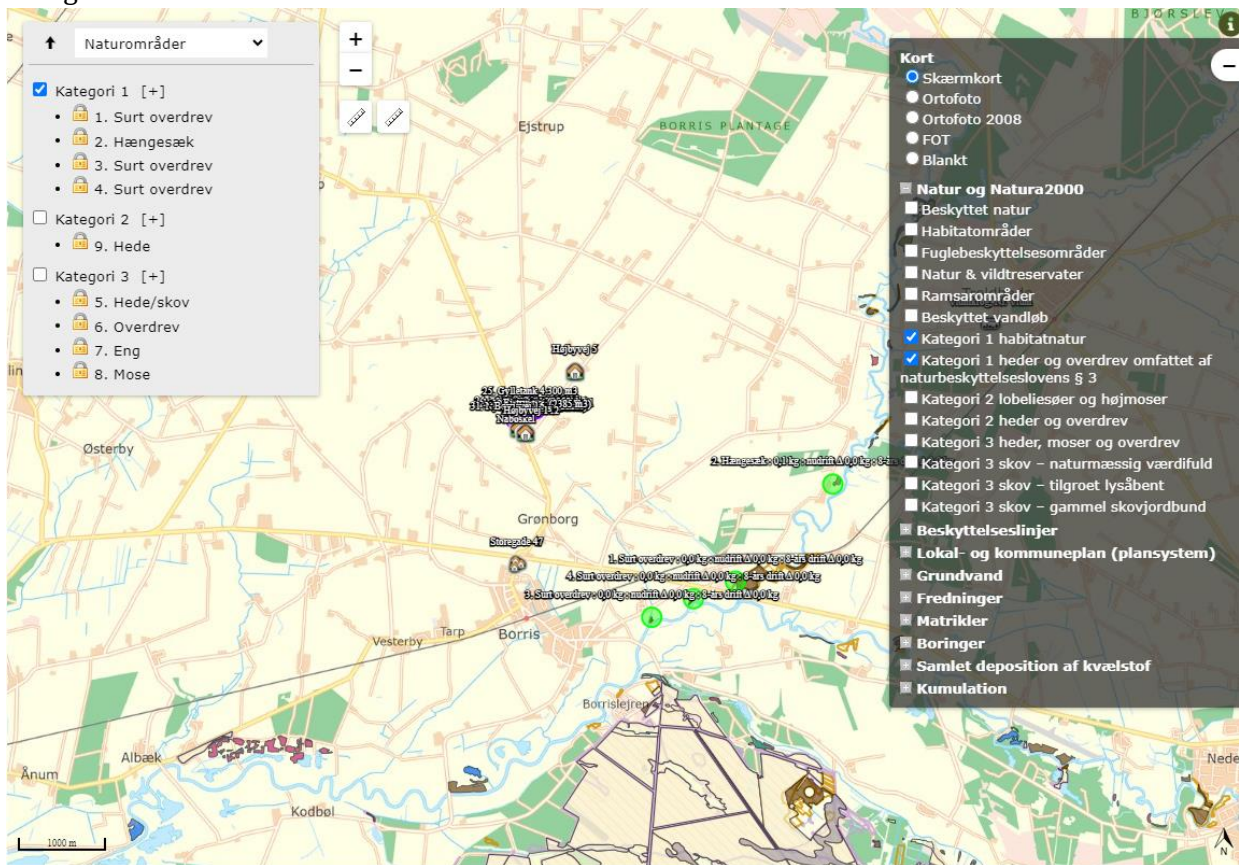

På nedstående kort er markeret naboer til matr. nr. 14r Borris Nørreland, Sdr. Borris

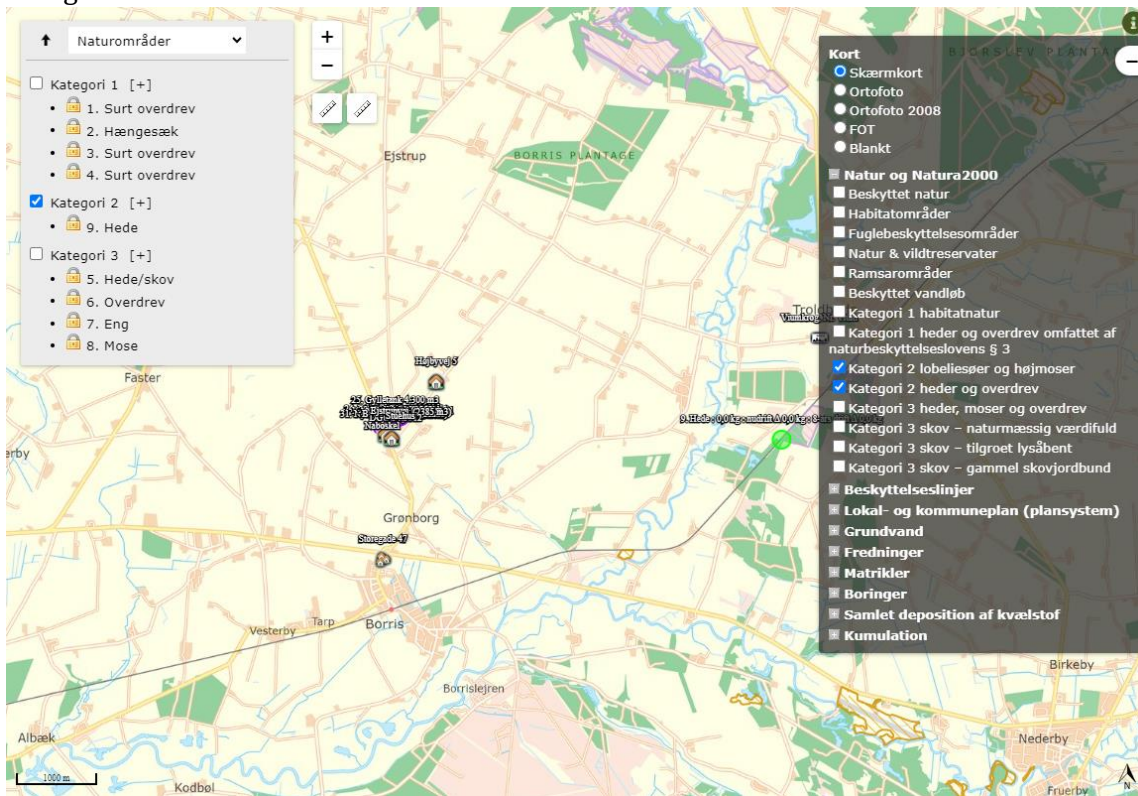

Bilag 5: Natur

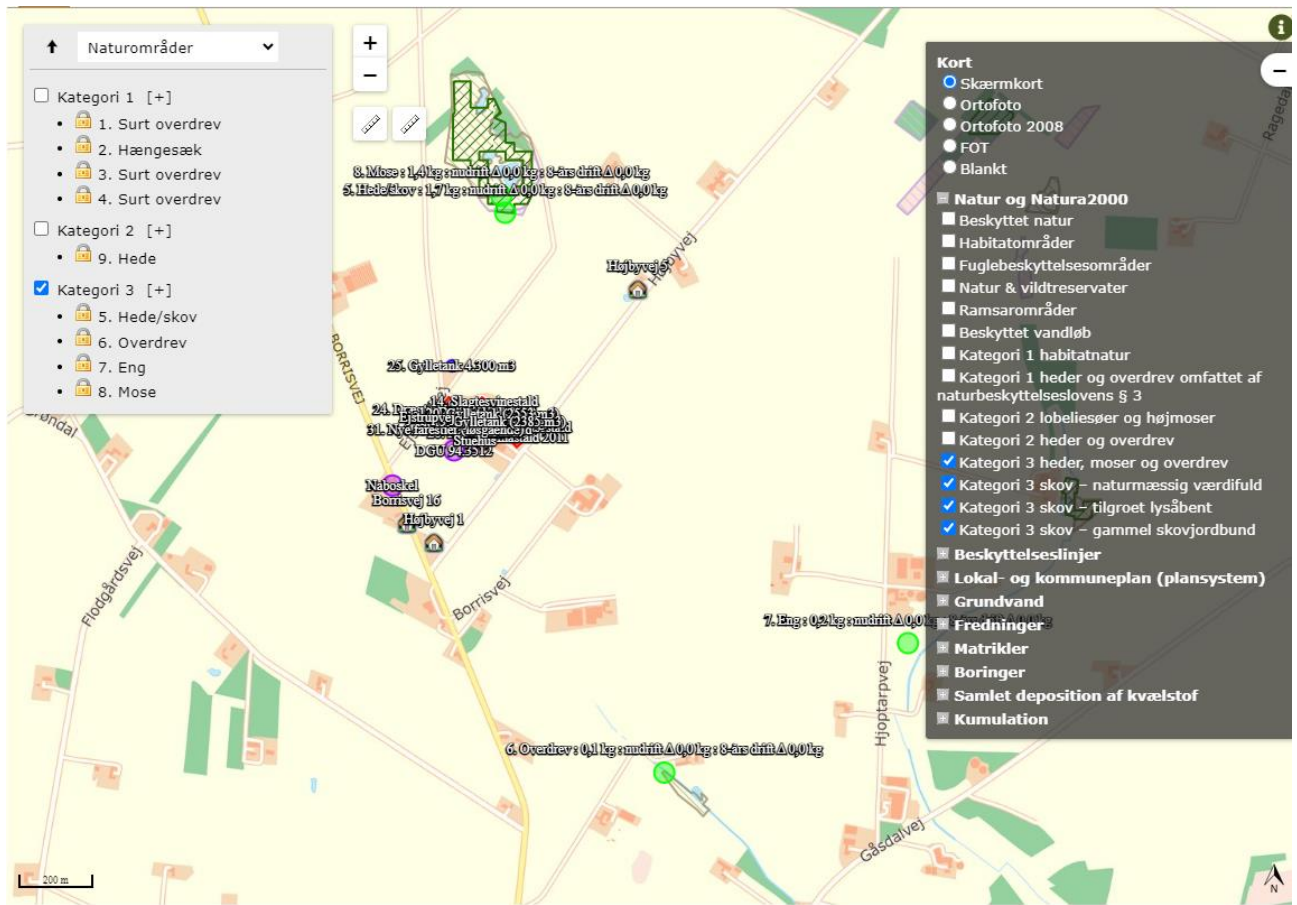
Kategori 1 natur

Kategori 2 natur

Kategori 3 natur

Bilag 6: Beregning vedr. gyllekøling og ammoniakreduktion

Vedr. gyllekøling og ammoniakreduktion, Højbyvej 3, Borris, 6900 Skjern

Kontrolmetode – i forhold til kravene i miljøgodkendelsen

Nedenfor er kort beskrevet den kontrolmetode, som kan anvendes ved kontrol af gyllekøleanlæggets miljøeffekt.

Da den installerede varmepumpe er en start-stop varmepumpe, arbejder den med den angivne køleeffekt, når den kører. Det betyder at varmepumpens miljøeffekt kan kontrolleres ved hjælp af dens timetæller, som løbende registrerer antallet af faktiske driftstimer.

Nødvendig antal driftstimer på varmepumpen pr år, mindst: 6.119 timer / år.

Dokumentation for miljøeffekt af gyllekøleanlæg

På adressen er installeret et gyllekøleanlæg, som pr d.d. køler gyllen i følgende staldafsnit:

- Farestald 2011, med træk- & slip gyllesystem
- Drægtighedsstald 2011, med linespil.

Staldanlægget udvides i 2024 med ny farestald til løsgående søer, på 60 stipladser. I dette staldafsnit etableres ligeledes gyllekøling, som også skal køles med den nuværende varmepumpe.

Varmepumpe

Gyllekøleanlægget er udstyret med en Vaillant geoTherm VWS 400/3 S1, igangsat den 17/2-2023.

Varmeydelse ved +10/+55°C på hhv. kold og varm side: 47,5 kW (se tekniske data)

COP, ifølge tekniske data på efterfølgende sider: 3,65

Køleydelse: $\frac{47,5 \text{ kW} \times (3,65 - 1)}{3,65} = 34,49 \text{ kW}$

Varmepumpens tekniske data

På de bagerste sider findes tekniske data for varmepumpen, i form af typeskilt, diagram over varmeproduktion, samt diagram over COP (nyttevirkning).

Miljøeffekt

Efter opførelsen af den nye farestald i 2024 vil gyllekøleanlægget køle på gyllekummer i følgende staldafsnit og med følgende køleeffekter samt miljøeffekter:

	Gyllekummer, m ²	Køleeffekt, W / m ²	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal driftstimer / år	NH ₃ : Års redukt. %	Vægtet års reduktions%
Staldtype / navn							
Farestald 2011	808,0 m ²	16,1 W	13,0 kW	12,6	6.119 h	8,83	7.135,2
Farestald 2024,	380,0 m ²	16,1 W	6,1 kW	12,6	6.119 h	8,83	3.355,7
Drægtighedsstald 2011	956,0 m ²	16,1 W	15,4 kW	21,5	6.119 h	15,04	14.379,5
[Gyllekummer med linespil]	0,0 m ²		0,0 kW	0,0	1 h	0,00	0,00
Areal med køling i alt	2.144,0 m²		34,5 kW				24.870,4
	Varmeeffekt		47,5 kW			Vægtet	11,60 %
	El-effekt, mindst ca:		13,0 kW				
							Eforbrug til gyllekøling & opvarmning (al gyllekølr)

Bemærk:

Der køles med samme køleeffekt pr m² gyllekumme og -gyllekanal i de forskellige staldafsnit; 16,1 Watt / m².

På de efterfølgende sider ses beregningsarket, hvorfra tabellen på forrige side er hentet.

Forskellig NH₃-reduktionsprocenter i staldafsnittene

Da gyllekøleanlægget køler på både kummer med træk- & slip samt på kanaler med linespil, bliver der realiseret forskellig reduktion af NH₃-fordampningen i de forskellige staldafsnit.

Driftstimetallene samt reduktionsprocenterne, som er angivet i tabellen ovenfor, er anvendt i ansøgningen om miljøgodkendelse.

Tilføjelse den 2/10-2323; dokumentation opdateret

Pr d.d. er ovenstående tabel udskiftet, idet der var anvendt et forkert udklip i dokumentationen af 8/9-2023 (forkert gyllekummeareal i den kommende farestald).

Ved opdatering af dokumentationen er der ikke ændret i selve beregningerne, idet beregningen med de korrekte gyllekummearealer var indsat som bilag i den oprindelige dokumentation af 8/9.

Med venlig hilsen

Gunnar Schmidt
Energi- og tekniskrådgiver

Direkte +45 9999 2319
Mobil +45 2089 7800
E-mail: gus@byggeri-teknik.dk

Gyllekøling - miljøforhold

Beregningsen er udarbejdet af: Gunnar Schmidt

Arealer i kummer, køleeffekt & reduktions %

Valgt / installeret varmepumpe Vaillant geoTherm Perform VWS 400/3 S1

2018 formler (pr 5. februar 2018)

Staldtype / navn	Gyllekummer, m ²	Køleeffekt, W / m ²	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal driftstimer / år	reduktions %	Vægtet års reduktions%	Lugtreduktion		Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe
								Reduktions-%	Min. årlige driftstimer		
										Varmpumpe, COP-varme	3,65
Farestald 2011	808,0 m ²	16,1 W	13,0 kW	12,6	6.119 h	8,83	7.135,2	0,00	8.672 h	79.559 kWh	109.582 kWh
Farestald 2024	380,0 m ²	16,1 W	6,1 kW	12,6	6.119 h	8,83	3.355,7	0,00	8.672 h	37.416 kWh	51.536 kWh
Drægtighedsstald 2011	958,0 m ²	16,1 W	15,4 kW	21,5	6.119 h	15,04	14.379,5	Ingen	-	94.132 kWh	129.653 kWh
[Gyllekummer med linespil]	0,0 m ²	0,0 W	0,0 kW	0,0	1 h	0,00	0,00	Ingen	-	0 kWh	0 kWh
Areal med køling i alt	2.144,0 m²		34,5 kW				24.870,4		Sum	211.108 kWh	290.771 kWh
		Varmeeffekt	47,5 kW				Vægtet 11,60 %		Svarer til liter fyringsolie, ca.		32.434 liter
		El-effekt, mindst ca.	13,0 kW						Elforbrug til gyllekøling & opvarmning (al gyllekøling udføres med varmepumpe)		79.663 kWh

Formler frem til og med 4/2-2018

Staldtype / navn	Gyllekummer, m ²	Køleeffekt, W / m ²	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal driftstimer / år	NH ₃ : Års reduktions %				Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe
[Stalde med træk og slip gylleku]	0,0 m ²	1,0 W	0,0 kW	1,0	1 h	0,00	-	-	-	0 kWh	0 kWh
[Stalde med træk og slip gylleku]	0,0 m ²	1,0 W	0,0 kW	1,0	1 h	0,00	-	-	-	0 kWh	0 kWh
[Gyllekummer med linespil]	0,0 m ²	1,0 W	0,0 kW	1,5	1 h	0,00	-	-	-	0 kWh	0 kWh
[Gyllekummer med linespil]	0,0 m ²	1,0 W	0,0 kW	1,5	1 h	0,00	-	-	-	0 kWh	0 kWh
Areal med køling i alt	0,0 m²		0,0 kW							0 kWh	0 kWh
		Varmeeffekt	0,0 kW						Svarer til liter fyringsolie, ca.		0 liter

Signatur: Beregninger i kolonne E Grøn celle = Træk og slip

Brun celle = linespil

Denne skabelon er udarbejdet i april 2018 af energi- & tekniskrådgiver Gunnar Schmidt, direkte 99 99 23 19; e-mail: gus@byggeri-teknik.dk. Skabelonen er senest revideret den 9/2-2023.

Kilde - beregningsforudsætninger mv

Fra 5. februar 2018 og fremad

Kilde: Miljøstyrelsens Teknologiliste, link: <https://mst.dk/erhverv/landbrug/teknologilisten/> (links opdateret den 20/6-2023).

Gyllekøling i stalde med rørudslusning (slagtesvin, søer og smågrise):

Ammoniakfordampning: Op til 30 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formelen: $0,85 \cdot x - 0,004x^2$ ($x=W/m^2$).

GS' tilføjelse: Må køre intermitterende drift over året.

Se MELT indstillingerne, link her: <https://mst.dk/media/169085/indstilling-af-gyllekoeoling-mediearkiv.pdf>

Lugtreduktion; gælder kun i anlæg med rørudslusning

Op til 20 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formelen $0,77 \cdot x$. ($x=W/m^2$).

Ifølge MELT indstillingerne: Gyllekøleanlægget skal køre mindst 99% af årets timer (8672 h) for at man må indregne lugtreduktion fra gyllekøleanlægget.

Gyllekøling i stalde med linespil (slagtesvin, søer og smågrise)

Ammoniakfordampning: Op til 34 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formelen: $1,66 \cdot x - 0,02 \cdot x^2$ ($x=W/m^2$).

GS' tilføjelse: Må køre intermitterende drift over året. Se MELT indstillingerne.

Lugtreduktion ved gyllekøling i stalde med linespilsanlæg: Ingen lugtreduktion.

Kilde - beregningsforudsætninger mv

Til og med 4/2-2018

Kilde: Teknologiblad Version: 1. udgave ,

https://mst.dk/media/mst/66940/k%C3%B8ling%20af%20gylle%20i%20stalde%20til%20s%C3%B8er%20og%20sm%C3%A5grise_version%201.pdf

Dyretype: Søer, Smågrise Dato: 26.01.2011

Technologie: Staldindretning - køling af gylle Revideret:

Køling af gylle i stalde til søer og smågrise

Gyllekøling:

For køling i stalde med hyppig udmugning, for eksempel mekanisk udmugning med linespil, antages det, at der kan opnås NH₃-reduktion jf. nedenstående ligning 1:

Reduktion (%) = $-0,008x^2 + 1,5x$ [1], hvor x = køleeffekt, W/m².

Tilsvarende kan effekten estimeres for stalde med traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler jf. ligning 2:

Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$

Berghauser Str. 40, D-42859 Remscheid, Germany

Type **geoTHERM perform (VWS 400/3 S1)**

Factory no. **519200238**

INT **Heat pump**

Serial no. **21209901234567890968005000N1**

21209901234567890968005000N1

11/2021		Month and Year of manufacture	
GWP	10,4	kg	R410A Refrigerant
2088			
21,7	t	CO ₂ equivalent	

~360-400 V / 50 Hz 3/N/PE Rated voltage range

Main power circuit (compressor, fan)

14.9 kW / 31.5 A 3/N/PE Rated power consumption/max. operating curr.

Control circuit

~220-240 V / 50 Hz L1/N/PE Rated voltage range

6.3 A Rated current

40.4 kW	B0/W35	Heating output
8.6 kW		Power consumption
4.7		Coefficient of performance COP (EN 14511)
4.60 MPa (46.0 bar)	Refrigerant operating pressure P _s max.	
P _H ≠ P _L		
IPX0	IP rating	

Hermetically sealed system. Contains fluorinated greenhouse gases included in the Kyoto Protocol.

